

zástava za tuto zápůjčku přešla na žalobkyni všechna práva vyplývající ze smluv o zápůjčku, tedy také právo na náhradu škody, o které jenom běží v této rozepři. Tvrdí-li stěžovatelé, že mezi neplatností zápůjčky, na základě kteréžto neplatnosti prý vzešla domnělá škoda žalobkyně na jedné a odevzdáním formálně bezvadného dluhopisu na druhé straně, není vůbec příčinné souvislosti, sluší jim odpovědět, že v této rozepři vůbec nesejde na t é t o příčinné souvislosti, nýbrž sejde na z j i š t ě n é souvislosti příčinné mezi žalobkyninou škodou a protiprávním jednáním jejich. Je ovšem správné, že, kdo označí někomu třetímu neplatné jednání právní za platné, nemůže na tomto základě nikdy býti poháněn, by plnil na základě neplatného jednání právního, ale ani to nemá v této rozepři, ve které nejsou stěžovatelé žalováni o takové plnění, nijakého významu právního, nýbrž rozhoduje, že stěžovatelé jsou právi ze škody jimi způsobené. Otázka platnosti či neplatnosti zástavního práva na komunálních úpisech má pro tuto rozepři, ve které jde o náhradu škody, význam jen potud, pokud žalující stranou bylo na nicotnou smlouvu zápůjčkovou skutečně plněno, totiž komunální úpisy byly vydány obcí a pro ni byly žalobkyni přijaty jako zástava. Pokud jde o procesní útraty, i v tomto směru byla sporná věc odvolacím soudem po právní stránce posouzena správně, a postačí, bude-li poukázáno k tomuto zákonitému odůvodnění. Okolnost, že žalobkyně uplatňovala v rozepři Ck I 11/24 také svůj další nárok z jiného stejně vadného dluhopisu, má význam pouze pro rozsah náhrady škody na stěžovatelích požadované. Okolnost, že žalobkyně neopověděla stěžovatelům řečenou rozepři, proto je nezávažná, poněvadž stěžovateli nebylo ani tvrzeno, tím méně dokázáno, že žalobkyně už tehda věděla o jejich protiprávním jednání a tím také o jejich právním zájmu na určitém výsledku této rozepře podle Šu 17 c. ř. s. Lze o žalobkyni jako o vážném, pod státním dozorem pracujícím ústavu předpokládati, že by, kdyby věděla o protiprávním jednání žalovaných, jmenovitě o neplatnosti usnesení obecního výboru, vůbec nepodala řečené žaloby. Naproti tomu lze o stěžovatelích předpokládati, že se dověděli v obci P. o rozepři Ck I 11/24, a tu bylo jejich věcí, aby bez opovězení rozepře učinili návrh podle Šu 18 c. ř. s. Výtku, že se žalobkyně měla a mohla přesvědčiti před podáním žaloby Ck I 11/24, zdali usnesení obecního výboru jest platné, jest neoprávněna a zejména od stěžovatelů nespravedlivá, uváží-li se, že v žalobčíných rukou byl formálně bezvadný dluhopis, o jehož správnosti žalobkyně nemohla pochybovati. Ostatně nemohla-li by se žalobkyně spolehnouti na formálně bezvadný správně stěžovateli podepsaný a obecní pečetí opatřený, jakož i okresním zastupitelstvem schválený dluhopis, tím méně by se mohla spolehnouti na své mimosoudní vyšetřování, zdali usnesení obecního výboru je platné, a musila by už jako ústav pod státním dozorem pracující a zákonitě hospodařící nastoupiti pořad práva.

Čís. 6323.

Dokud nebyl dluh, zajištěný na nemovitosti, vymazán z pozemkové knihy, zůstává pro hypoteku zachováno i postoupené jí pořadí, třebaž

byl dluh zaplacen, a jest majitel nemovitosti oprávněn, převést zástavní právo (v jeho pořadí) na novou pohledávku, jež nepřevyšuje původní zástavní pohledávku.

(Rozh. ze dne 30. září 1926, R I 725/26.)

Knihovní žádost Dr. Karla G-a, podanou společně s vlastníci knihovní vložky čís. 234, by byl vložen převod zástavního práva váznoucí pod položkou čís. 78, 79 a 83 pro zaniklou pohledávku Richarda S. penízem 78.092 Kč v částečném penízi 15.000 Kč pro pohledávku Dr. Karla G-a, knihovní soud zamítl, rekursní soud knihovní žádosti vyhověl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu Josefa K-a.

D ů v o d y:

Podle knihovního stavu, pokud zde přichází v úvahu, jest v knihovní vložce č. 234 na listě C vloženo pod pol. 75 zástavní právo za pohledávku manželů Františka a Anny L-ových 160.000 Kč, pod položkou 78 zástavní právo za pohledávku Richarda S-a 78.092 Kč, pod položkou 80 vloženo převod zástavního práva, vloženého pod položkou 75 za zaniklou část 28.750 Kč pohledávky manželů Františka a Anny L-ových na pohledávku Josefa K-a ve stejné výši, a pod položkou 83 poznamenáno, že pohledávka Richarda S-a, váznoucí pod položkou 78, má přednost před pohledávkou 160.000 Kč, váznoucí pod položkou 75 pro Františka a Annu L-ovy, ale jenom ohledně 131.250 Kč. Stěžovatel uznává, že podle takto utvořeného knihovního stavu mají jeho pohledávka 28.750 Kč, pohledávka Richarda S-a 78.092 Kč a zbytek pohledávky manželů Františka a Anny L-ových 53.158 Kč s t e j n é p o ř a d í v p o l o ž c e čís. 75, jak to rekursní soud správně uznal, upírá však majitelce zavazené nemovitosti právo, by na základě kvitance, podle níž byla pohledávka Richarda S-a plně zaplacená, převedla zástavní právo vložené za tuto pohledávku na novou pohledávku Dra Karla G-a z dlužního úpisu ze dne 3. září 1925 15.000 Kč s přísl., tvrdě, že zánikem oné pohledávky zaniklo i pořadí zástavního práva, nabyté pro ni postupem pořadí poznamenaným pod položkou 83, že následkem toho právo ustoupivší postoupilo ze svého zadního pořadí opět do nového původního pořadí přednějšího a že by byl tudíž převod přípustným nanejvýše v původním pořadí zaniklé pohledávky Richarda S-a, nabytém pod položkami 78 a 79. Na doličení správnosti tohoto svého stanoviska poukazuje stěžovatel k tomu, že podle §u 50 cis. nař. ze dne 19. března 1916, čís. 69 ř. zák. dodatečné změny, týkající se bytí nebo rozsahu p r á v a u s t o u p i v š í h o, nepůsobí, není-li ujednáno jinak, na pořadí práva předstoupivšího, ale že tomu tak není při dodatečných změnách p ř e d s t o u p i v š í h o p r á v a, a odvolává se při tom jednak na materialie k uvedenému císařskému nařízení, strana 199, jednak na systém obecného rakouského práva Dra Armína Ehrenzweiga I. sv. 2 pol., § 286 str. 507. Přehlíží však, že jak v materialích, tak ve zmíněném systému

se předpokládá, že nezanikla jen pohledávka, nýbrž že zaniklo předstoupivší právo (materialie »....indem er auch der nachträglichen Löschung des vortretenden Rechtes jeden Einfluss auf den Stellentausch abspricht,« Ehrenzweig: »....Wenn das vortretende Recht erlischt«), co se však v tomto případě vzhledem k ustanovením Šu 469 obč. zák. v úpravě Šu 33 třetí dílčí novely nestalo, podle nichž k zrušení hypoteky nestačí zaplacení dluhu a hypotekární statek zůstane zavazen, pokud dluh z veřejných knih se nevymaže. Zůstal-li však podle toho, co uvedeno, statek patřící Anně M-ové hypotekou 78.092 Kč zavazen, trvá pro tuto hypoteku i postoupené jí pořadí, a byla proto majitelka statku podle Šu 469 obč. zák., pokud se týče Šu 33 třetí dílčí novely oprávněna, by podle předložené kvitance převedla toto zástavní právo — rozumí se jeho pořadí — na novou pohledávku Dra Karla G-a, která nepřevyšuje zmíněné zástavní pohledávky Richarda S-a (srov. sb. n. s. čís. 4598). Jaké možnosti mohou budoucně nastati ohledně zástavní pohledávky manželů Františka a Anny L-ových, jest ovšem pro posouzení této věci bez významu.

Čís. 6324.

Složil-li nemanželský otec pro dítě odbytné na základě smíru, jenž obsahoval doložku, »že se upouští od ustanovení, že by se odbytné mělo zvýšiti, avšak pouze vzhledem k tomu, že se v dohledné době majetkové poměry otcovy nezmění«, lze se přece, změnily-li se nepředvídatelně majetkové poměry otcovy a potřeby dítěte, domáhati placení výživného, nelze však žalovati o zvýšení odbytného. Nárok dítěte na placení vyživovacích příspěvků není tu omezen na nutnou výživu a nezáleží na tom, zdali a do jaké míry jest odbytné již vyčerpáno.

(Rozh. ze dne 30. září 1926, Rv I 305/26.)

Na základě smíru v roce 1916 složil nemanželský otec pro dítě odbytné 800 K. Žalobou, o níž tu jde, domáhalo se dítě placení vyživovacích příspěvků 150 Kč měsíčně. Procesní soud první stolice přiznal žalobci měsíčních 50 Kč, odvolací soud nevyhověl odvolání žalovaného, k odvolání žalobcovu přiznal mu kromě složeného již odbytného 100 Kč měsíčně.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného.

Důvody:

Dovolání napadá rozsudek odvolacího soudu z důvodu nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), vytýkajíc předem, že práva a závazky stran byly konečně určeny smírem ze dne 4. května 1916, kterýž prý jest dosud v platnosti, a, poněvadž žalovaný se svých povinností vůči dítěti zbavil složením odbytného 800 K, jest prý žaloba neodůvodněnou. Tato námitka není v právu. Jest sice pravda, že smírem